

BVD / SBP

- rapportage over internationale ontwikkelingen
feiten en achtergronden die van belang
kunnen zijn voor de binnenlandse veiligheid

Nr. A84/047

4 juli 1984

's PROBLEMEN EN DE HOUDING VAN HET OOSTBLOK (IVa)

In dit deel uit de serie rapporten over bovengenoemd onderwerp wordt aandacht geschonken aan de Palestijnse contacten met Bulgarije en aan Bulgaarse reacties op de conflicten binnen en rond de PLO.

De verslagperiode (januari 1983 - april 1984) overziende kan geconcludeerd worden dat Sofia wat dit betreft heel goed in de pas liep met Moskou, zij het dat de Bulgaren op één punt verder gingen dan de Sovjets : in een aantal officiële communiqués hebben zij namelijk expliciet steun betuigd aan het Palestijnse "recht op terugkeer", iets dat de leiders in het Kremlin consequent weigeren te doen.

's PROBLEMEN EN DE HOUDING VAN HET OOSTBLOK (IVa)

PLO-delegatie in Bulgarije

Op uitnodiging van (politburo BCP, BuZa-minister) bracht een delegatie van de PLO, bestaande uit (PLO/EC, CC/Fatah, officieuze BuZa-minister) en (PLO/EC, voorz. Palestijnse Vredesraad), van 6 tot 8 januari 1983 een bezoek aan Bulgarije. Na afloop werd een officieel communiqué uitgegeven *). De Palestijnse bezoekers werden zelfs ontvangen door staats- en partij-leider , hetgeen in protocollair opzicht toch wel uitzonderlijk genoemd mag worden. (politburo BCP, voorz. Vaderlands Front) en de Palestijnen ondertekenden een protocol inzake coöperatie tussen het PLO/EC en het 'Vaderlands Front' **) in de periode 1983/1984.

Tijdens het overleg met bleek onder andere dat beide zijden ervan overtuigd waren dat "hun vruchtbare samenwerking op alle gebieden en op alle niveau's in zaken van wederzijds belang een weerspiegeling is van de werkelijke belangen van beide bevriende volkeren". Voorts verklaarden beide partijen dat zij de koers die was uitgezet in de Camp David-akkoorden en het plan- " vastbesloten veroordeelden" *** De Bulgaren zeiden de PLO-delegatie toe brede steun en assistentie te

*) 'Rabotnichesko Delo' (Bulgarije) dd. 9-1-1983.

**) Zoals bekend is het 'Vaderlands Front' de overkoepelende organisatie van alle politieke en maatschappelijke groeperingen die de leidende rol van de Bulgaarse CP erkennen.

***) Deze uitspraak was niet in het minst interessant omdat enkele dagen later in Moskou nog liet weten positieve aspecten in het plan- te zien. (Vgl. Focus nr. A84/039 dd. 1-6-1984, blz. 8)

zullen blijven geven aan de rechtvaardige strijd van het Arabische volk van Palestina *). bedankte voor "de doorlopende en onzelfzuchtige hulp van Bulgarije aan de Palestijnse verzetsbeweging".

Een bericht in een toonaangevend Westduits dagblad deed evenwel vragen rijzen inzake de juistheid van de dank van voor de permanente Bulgaarse steun. Op 10 januari schreef de 'Frankfurter Allgemeine Zeitung' namelijk dat Bulgarije op 10 december 1982 weer was begonnen met het toelaten van Palestijnen tot militaire opleidingen in dat land. Om onbekende redenen had Sofia in de voorafgaande maanden aanvragen voor training van Palestijnse strijders afgewezen. De ommezwaai in december zou het resultaat zijn geweest van een geheim bezoek van (CC/Fatah) aan Sofia.

Palestijnse communist op bezoek

Medio maart verbleef (politburo CP-Palestina) in Sofia. Tijdens zijn bezoek werd hij ontvangen door , CC/BCP-secretaris en hoofd afdeling buitenland BCP **).

in Sofia

Op uitnodiging van het Bulgaarse 'Comité voor Solidariteit met de Afro-Aziatische Volkeren' ***) arriveerde op 3 april 1983 in Sofia een door secretaris-generaal geleide DFLP-delegatie die daarvoor in Boedapest was geweest. Tijdens het verblijf in Sofia werden de DFLP-ers ontvangen door CC/BCP-secretaris . Het bezoek werd abrupt afgebroken toen op 7 april met spoed naar Koeweit diende te vertrekken om daar deel te nemen aan Palestijns

-
- *) De aanduiding "het Arabische volk van Palestina" is niet zonder politieke betekenis. Zo wordt namelijk aangegeven dat de Palestijnen Arabieren zijn en derhalve niet zelfstandig eigen wegen mogen gaan bewandelen.
 - **) 'Radio Sofia' dd. 17-3-1983.
 - ***) Dit comité is het Bulgaarse filiaal van de 'Organisatie voor Solidariteit met de Afro-Aziatische Volkeren' (AAPSO), een in Cairo gevestigde internationale communistische mantelorganisatie.

topberaad over de uitkomst van het cruciale beraad tussen PLO-voorzitter en de Jordaanse koning . Naar verluidde stelden zijn gastheren de DFLP-leider zelfs een speciaal vliegtuig ter beschikking om de reis toch maar zo snel mogelijk te kunnen maken. Overigens is het niet duidelijk of aan dit laatste gegeven politieke betekenis mag worden toegekend.

----- op bezoek

De PLO-voorzitter zelf bezocht Bulgarije op 14 en 15 april op invitatie van staats- en partijleider . Leden van zijn delegatie waren (CC/Fatah) en (Revolutionaire Raad/Fatah, hoofd Verenigd Informatiebureau PLO).

Overleg werd gevoerd met staats- en partijverantwoordelijken voor de buitenlandse politiek. Interessant was dat het slotcommuniqué meldde dat de gastheren slechts "begrip toonden" voor de plannen inzake een toekomstige confederatie tussen Jordanië en een onafhankelijke Palestijnse staat, waarmee de Bulgaren zich keurig aansloten bij het gevoelen in Moskou *). Zij erkenden echter opmerkelijk genoeg ook expliciet het Palestijnse "recht op terugkeer" **), waartoe de Sovjets in ieder geval in het openbaar consequent niet overgaan ***).

----- in Bulgarije

Van 3 tot 8 juli verbleef een PFLP-delegatie onder leiding van secretaris-generaal in dit Oosteuropese land. Het bezoek werd gebracht op uitnodiging van het Afro-Aziatisch solidariteitscomité. De afvaardiging werd ontvangen door CC/ECP-secretaris en voerde overleg met een delegatie van het solidariteitscomité onder leiding van zijn voorzitter, een zekere ****). Beide zijden veroordeelden de onophoudelijke Amerikaanse en Israëlicche

-
- *) Vgl. Focus nr. A84/039 dd. 1-6-1984, blz. 7.
 - **) 'Rabotnischsko Delo dd. 16-4-1983.
 - ***) Vgl. Focus nr. A84/039 dd. 1-6-1984, blz. 6 en 7.
 - ****) Dezerzijds is alleen bekend een kolonel-generaal lid CC/ECP.

provocaties van Syrië en riepen op tot erkenning van de legitieme rechten van het Palestijnse volk, inclusief "het recht op terugkeer". De Palestijnen dankten de Bulgaren tenslotte voor hun "politieke, morele en materiële" (!) steun *).

Een commentaar

'Narodna Armiya', het blad van de Bulgaarse strijdkrachten, publiceerd op 12 juli een interessante beschouwing van de hand van een zekere

. Daarin werd allereerst gesteld dat de situatie in het Midden-Oosten nog steeds gevaarlijk en explosief was. Volgens de schrijver was dit onder meer het gevolg van de door de VS en Israël gezamenlijk uitgevoerde politieke activiteiten tegen de Arabische eenheid en van het feit dat "sommige Arabische leiders jammergenoeg hadden toegegeven aan de druk uit Washington en Tel Aviv".

Vervolgens werd eraan herinnerd dat volgens een van de leiders van de Al Fatah-dissidenten een verschillende beoordeling van het plan-ten grondslag had gelegen aan het ontstaan van de onenigheid. De commentator wees erop dat de Amerikaanse president inmiddels had verklaard zich niet langer meer af te zetten tegen het vestigen van Israëliische nederzettingen op de Westbank en concludeerde dat na deze uitspraak geen enkele Palestijnse leider meer akkoord kon gaan met het plan- . Derhalve was, aldus nog steeds het commentaar, de grond onder de meningsverschillen weggevallen. Overigens vergat (?) de schrijver zijn lezers mee te delen dat PLO-voorzitter de veroordeling van het Israëliische nederzettingenbeleid, zoals die onderdeel uitmaakte van het oorspronkelijke plan- , een van de positieve punten in de Amerikaanse voorstellen had genoemd.

Tenslotte prees Syrië omdat het iedere vorm van défaitisme van de hand wees en riep hij de Palestijnen op "hun eenheid te herstellen op een anti-imperialistische basis, de garantie voor de consolidatie van de PLO-gelederen".

*) BTA (Bulgarije) dd. 9-7-1983.

----- in Sofia

Van 24 tot 29 juli bracht een door (CC/Fatah, hoofd Verenigd Veiligheidsapparaat) geleide Al Fatah-delegatie een bezoek aan Bulgarije op uitnodiging van het Afro-Aziatische solidariteitscomité. Leden van de vanuit Boedapest komende afvaardiging waren zeer waarschijnlijk (Revolutionaire Raad/Fatah, PLO- vertegenwoordiger in Zuid-Jemen), (Revolutionaire Raad/Fatah) en

*) . De reis werd gemaakt in opdracht van het CC/Al Fatah en had tot doel zowel de autoriteiten in het gastland als de daar studerende Palestijnen op de hoogte te brengen van de stand van zaken rond de problemen waarmee Al Fatah werd geconfronteerd. Curieus genoeg voerde de delegatie niet alleen overleg met CC/BCP-secretaris en BuZa-minister , maar ook met BiZa-minister , die onder andere verantwoordelijk is voor de politie en het veiligheidsapparaat. Dezerzijds wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat met laatstgenoemde functionaris is gesproken over eventuele maatregelen in het geval ook onder Palestijnse studenten in Bulgarije onrust zou ontstaan.

In de slotverklaring werd wederom steun betuigd aan het recht van de Palestijnen "terug te keren naar hun geboortegrond" **).

Lof voor Syrië

Een Syrische parlementaire delegatie bezocht Sofia eind augustus, begin september. In het slotcommuniqué werd Damascus geprezen als de belangrijkste opponent tegen de imperialistische en zionistische plannen voor de Arabi

*) en maakten deel uit van een Palestijnse commando-eenheid, die in september 1973 in Rome werd gearresteerd toen de laatste voorbereidingen werden getroffen voor een aanslag met San-7 raketten tegen een vliegtuig van de Israëliëse luchtvaartmaatschappij El Al. Het betrof een actie op naam van de onder verantwoordelijkheid van opererende 'Zwarte September Organisatie' (BSO) en op instigatie van Lybië.

**) BTA dd. 29-7-1983.

regio *).

Ter gelegenheid van de "internationale dag van solidariteit met het volk van Palestina" gaf het Afro-Aziatisch solidariteitscomité eind november een verklaring uit **). Daarin werd niet alleen gesteld dat de Palestijnse eenheid "binnen het raamwerk van de PLO" nodig was, maar werd ook de noodzaak beklemtoond van samenwerking van de Palestijnen met alle progressieve krachten in de Arabische wereld, "bovenal met Syrië, de werkelijke macht in de confrontatie met de plannen van de agressors".

----- opnieuw in Bulgarije

Een door geleide DFLP-delegatie, die waarschijnlijk uit Moskou kwam, bracht van 23 tot 17 januari 1984 voor de tweede keer in minder dan een jaar een bezoek aan Sofia. Ook nu werd de reis gemaakt op uitnodiging van het Afro-Aziatische solidariteitscomité. De afvaardiging werd ontvangen door CC/BCP-secretaris en voerde overleg met "vertegenwoordigers van socio-politieke en volksorganisaties" ***). Tijdens een door hem in de Bulgaarse hoofdstad gegeven persconferentie, verklaarde volgens een door zijn gastheren verspreid verslag **** een bijeenkomst van de PNC eerst mogelijk te achten als er tussen de verschillende facties binnen de PLO politieke overeenstemming zou zijn bereikt. Met deze stellingname koos hij duidelijk positie tegen de wensen van PLO-voorzitter, , die immers wilde dat de PNC op voorhand een bindende uitspraak zou gaan doen inzake de meningsverschillen. Vervolgens merkte de DFLP-leider op dat zijn groepering hard werkte aan herstel van de relaties tussen de PLO en Syrië vooral omdat alleen de Amerikanen en Israëli's garen zouden spinnen bij een definitieve breuk tussen beide partijen.

Terwijl in Sofia verbleef, berichtte het Palestijnse persbureau *****) dat (PLO/EC, CC/Fatah) en in

-
- *) BTA dd. 4-9-1983.
 - **) BTA dd. 25-11-1983.
 - ***) BTA dd. 27-1-1984.
 - ****) BTA dd. 26-1-1984.
 - *****) WAFA dd. 24-1-1984.

Tunis een ontmoeting hadden gehad met een zekere , die werd aangeduid als lid CC/BCP en als zodanig belast met Arabische aangelegenheden:

----- weer in Sofia

Van 16 tot 19 februari bezocht een PFLP-delegatie onder leiding van Bulgarije voor de tweede maal in ruim een half jaar. Het Afro-Aziatische solidariteitscomité zorgde ook in dit geval voor de invitatie. Tijdens het verblijf in Sofia werden de PFLP-ers ontvangen door CC/BCP-secretaris en voerden zij overleg met de leiding van het solidariteitscomité. Bij zijn vertrek werd uitgeleide gedaan door **).

----- Contacten met Syrië en Lybië

Een dag na het vertrek van de PFLP-ers arriveerde een door plv. secretaris generaal geleide delegatie van de Syrische Ba'ath-partij voor een bezoek van een week in Sofia. Anders dan en wer geheel volgens het in Oost-Europa gehanteerde protocol uitgenodigd door het CC/BCP, en werd hij bovendien ontvangen door staats- en partijleider . De Bulgaarse leidsman bevestigde bij die gelegenheid "de onversaagde steun van zijn land aan de Syrische politiek van verzet tegen chantage en militaire druk en voor strijd tegen imperialistische en zionistische agressie" ***).

In de slotverklaring ****) werd het belang van eenheid van actie tussen Syrië, de Libanese nationale patriottische krachten en het Palestijnse verzet benadrukt. Ook nu werd weer expliciet steun betuigd aan het Palestijnse "recht op terugkeer".

Begin maart bracht een Bulgaarse staats- en partijdelegatie onder leiding van een officieel driedaags bezoek aan Lybië. Volgens het uitgege-

-
- *) Dezerzijds is alleen bekend , die ambassadeur van Bulgarije in Zuid-Jemen is.
 - **) 'Radio Sofia' dd. 19-2-1984.
 - ***) BTA dd. 21-2-1984.
 - ****) 'Rabotnichesko Delo' dd. 28-2-1984.

communiqué *) waren beide partijen het erover eens dat de Palestijnen gerechtigd waren om "met alle middelen voor hun zaak te strijden". Geheel in lijn met wat verwacht mocht worden, werd voorts het Palestijnse "recht op terugkeer" ondersteund.

Medio april stuurde ter gelegenheid van de Syrische nationale feestdag een felicitatieboodschap aan **). Daarin heette het dat Bulgarije veel waardering had voor de consistente anti-imperialistische politiek van Syrië en voor de rol van dat land bij het bijeenbrengen van de progressieve en nationaal-patriottische Arabische krachten in de heroïsche strijd tegen hun gezamenlijke vijanden en gericht op het liquideren van de overblijfselen van de Israëliische agressie, het bevrijden van alle gebieden die door Israël zijn bezet en het garanderen van de onherroepelijke rechten van het Arabische volk van Palestina.

*) JANA (Lybië) dd. 8-3-1984.

**) 'Rabotnicheskoe Delo' dd. 17-4-1984.